

אֶת שְׁמוֹ הַגָּדוֹל. (ו) זָה עֹנֶה נְזַח קֹרָא, וְאוֹמְרִים
קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ ה' צְבָאוֹת מְלֵא כֹל הָאָרֶץ
קְבוֹדוֹ נֶשֶׁם גָּז. (ה) הַחַיִּית (זח) עֹמְדוֹת

(נס) אֶצֶל קְבוֹדוֹ וְאֵינֶן יוֹדְעוֹת מְקוֹם קְבוֹדוֹ, עֹנֹת
וְאוֹמְרוֹת כָּל מְקוֹם שֶׁקְבוֹדוֹ שָׁם, כִּרְחֵף קְבוֹד ה'
מְקוֹמוֹ (יחזקאל ג, יב). (ט) וְיִשְׂרָאֵל גֹּי אֶחָד בְּאָרֶץ
שָׁהָם מִיְּהוּדִים שְׁמוֹ תָמִיד בְּכָל יוֹם, (ס) עֹנִים
וְאוֹמְרִים שְׁמֵעַ יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד וְדַבְרִים
וְיִדְוּ. (סב) וְהוּא מְשִׁיב לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל אֲנִי ה'
אֱלֹהֵיכֶם הַמְצִיל אֶתְכֶם מִכָּל צָרוֹת.

לקבלת מלכות שמים, וכשהיו בני יעקב מקבלים
מלכות שמים לא היו רק באמצעות יעקב כמו
שאמרו שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד, לפי
שיעקב אחד לגמרי וראוי יעקב לקבל מלכות
שמים שהוא אחד ועל ידו גם כן השבטים הם
אחד מקבלים מלכות שמים שהוא ית' אחד. ומפני
שאמר יעקב שמא יש פטול בזרעו וזוהו יוצא מן
האחרות. אמרו כשם שאין בלבך רק אחד, כי
יעקב הוא אחד בעצמו כך אין בלבנו אלא אחד,
כי אלו י"ב שבטים הם כמו יעקב שאין בלבו אלא
אחד, כי על ידי יעקב נעשו השבטים ג"כ אחד
לגמרי. והוא דבר מופלג כי מספר שלהם כמו
מספר אחד, כי היה יעקב נגד האל"ף של אחד
וה' בני אמהות וד' בני השפחות הרי מספר
שלהם הם אחד במילואו. שהרי יעקב ובניו הם
י"ג במספר אחד במילואו. וה שאמרו כשם שאין
בלבך אלא אחד כך אין בלבנו אלא אחד, כי יעקב
הוא אחד בעצמו ולפיכך אין בלבו אלא אחד, כך
אין בלבנו אלא אחד כי אנו מתחברים ביחד עד
שאנחנו אחד, וזהו על ידי יעקב כי יעקב הוא
אחד לגמרי בעצמו לכן יעקב נגד האל"ף שבמלת
אחד, ולכן אמרו כשם שבלבך אינו רק אחד כי
יעקב יחיד היה ובודאי אין בלבו אלא אחד. כך
אף אם אנו הם יותר מ"מ אנו מצטרפין לאחד
כי כך מספר שלנו עם יעקב נ"אנו מתחברים
אליו במספר אחד ולכן אמרו שמע ישראל ה'
אלהינו ה' אחד. וכן מה שאנו אומרים שמע
ישראל ה' אלהינו ה' אחד, היינו שכל אחד
מישראל מקבל מלכותו יתברך עליו באמצעות
כלל ישראל אשר הכלל מלכותו יתברך עליו, ויש
לומר שמע ישראל ה' אלהינו וגו' כאלו הוא מדבר
אל הכלל, ודברים אלו עמוקים מאד :

מוֹסֵף יִהְיֶה נֶשֶׁם גָּז וְנֶשֶׁם ב' עֵלָּה יֵהֵא הַמְּקוֹם מְטוּק לְגַמְרִי
לְאִסוֹר לְהִרְהֵר בְּדַבְרֵי תוֹרָה מְקוֹם הַעֲטוּת:
ה' י' צ' צִדֵּךְ שְׁלִיחַ צִיבּוֹר לְהַשְׁמִיעַ קוֹלוֹ בְּשִׁמְעוֹ יִשְׂרָאֵל
כִּי שִׁשְׁמְעוּ קִהְלָה וְיִמְלִיכוּ שֵׁם שָׁמַיִם יַחֲדָה.

הוא אומר להם בני הגפיהו קולכם כדי שישמעו חברים
שעל גביכם, ואין חברים אלא מלאכי השרת, יורטנו דעתכם
שלא תשאנו זה את זה, ולא תקנאו זה את זה, ולא
תחזקו זה עם זה, ולא תבגשו זה לזה, שלא יאמרו
מלאכי השרת לפני רבונו של עולם תורה שנתת להם
לישראל אין עוסקין בה. והרי איכה וקנאה ושאנא ותחרות
ביניהם, ואתם מקיימים אותה בשלום. בר קפרא אמר למה
קרא למלאכי השרת חברים, לפי שאין ביניהם איכה וקנאה
ושאנא ותחרות וימנות ופליגת דברים. דבר אחר, היששכת
בגנים חברים מקשיבים. כשישאל נכנסין לבתי כנסיות
וקורין קריאת שמע כביון הדעת, בקול אחד, קדעה וטעם
אחד. הקדוש ברוך הוא אומר להם היששכת בגנים כשאמרתם
קורין, חברים, אני ופמליא שלי, מקשיבים לקולך השמיעני.
אבל כשישאל קורין קריאת שמע בטרופי הדעת זה מקדים
ונה מאחר ואינם מקניזין דעתם בקריאת שמע, רוח הקדוש
צונחת ואומרת ה' יי' ברח הודי ודמה לך לצבי. לצבא של
מעלה הדומים לכבודך בקול אחד בקעימה אחת. על הרי
בשמים, בשמי שמים העליונים. דבר אחר, ברח הודי. מן
גלות שאנו בה ומתלכלכין בעונות. ודמה לך לצבי. טהרנו

מויבס, ונס על מלכות שמון כמי המעט:
(כס) כל אלה שבטי ישראל שנים עשר. מבשר השנים עשר שבטי יעקב היה הכנעני, כי כן נס
נעולם הגדול י"ב נבולות והלכסוטים וי"ב מלות וי"ב נדושי הים וי"ב שערי לקע, שכל שבט מושך
בכחו מן הים העומד על עיני עשר נקב, וחמדי נשאר מספר זה, שמה שהלך משה והפדים לעיני הוא
רק במקום שלא נמנה שבע לוי, הכל במקום שכמה לוי לא נמנה ויפך רק לשם אחד, כמו חלשד וסכר
גרום, ונגד הקיס פנה י"ב מלכה ויהוצע שנים עשר הנבט והליוו שמים עשרה לפני מוצה, הואת עלמו
דבר להם אביהם ויברך אותם, איש איש כפי שרשו למעלה, ועד עמה היה כלל והספולה אלונה בחדם
אחד בכל זור והוא היה מקדש לשכינת ה' וכלל הנוצות הנוציות, ושעמה נהפךד השורש לענינים ומתחלק
יחלה לעיני עשר שבטים, כל י"ב עינים שהשנה והעוף הם שנות נדושים, ועם יעקב שרשם היו י"ב
כמוין אחד וכמ"ם כפדכש כמ"ל כשם שאין בלבך אלא אחד כך אין בלבנו אלא אחד, שפי נחמדוים כמו
שהו יעקב שהוא הכורש לענינים אלה, ולכן הנס שהוא לכל שבט בדכש כמ"ם כמ"ל כלם שמתחמים בכל
הנכרות, ומ"ם כל אלה שבטי ישראל שנים עשר, שכל אחד מהם היה כלל עמל השנים עשר, כמו
שכל כח המנאל בעוף מיוחד מן החילן הוא כלל עמל החילן, הואת עלמו הבר להם אביהם, וי"ם איש
אשר כבכרתו ברך אתם, שנכרת כ"ם הולך לנודך הכלל. וי"ם נמדכר לפי שנתן ליהודה נכרות ח"י,
ליוסף נכרות שור וכו' לא הלאמר שזה גדול מזה בלגן כגן בדכרה החם, שפי"ם כדך אותם, ועמ"ל להם
ח"י נאסף חל עמי, כי החלה היו הנכרות הלאה נקוים ועומדים בהמקור שהוא יעקב ולא היו נכריים
להסתלק ל"ב צעורות, ועמה שחכף המקור נרדך להבר חח ה"צ נכרות ונקחות השם להיות אחד. וי"ם
שנמדכר ח"י נאסף חל עמי, ח"ל נכמה שנכרש השפיע כל הנכרות להם עד שנכנסו מהוה להיות מעושה חלכי
קדם, וזהו זכו בעלמו של יעקב כי עלמחו וקדושתו שחל בנצרו, ואם לא זכו מעד קדושת יעקב מהם ולא
יהיה מרכבה לשכינת ה'.

במדרש יש, שנסחלק ממנו שכינה חמר שמה יש
חלילה פכול בזרעו וחמנו שמע ישראל
וגו' כשם שאין בלבך אלא אחד כך אין בלבנו אלא אחד,
וקשה שיחשוד יעקב חבינו ונראה דככלל שם הוי'
שהוא מהוה הכל והיה הוה ויהיה ומה עלמו תבין
שהש"ת אחד יחיד ומיוחד כמ"ם החובת לצבות בשער
היחוד וי"כ למה לן כפל לשון ד' אחד רק הכוונה כמ"ם
החובת לצבות בשער יחוד המעשה שרדך לקבל על עלמו
לעבוד ה' בלי שום פנייה דכל שיש לו פנייה בעבודתו
הוא כעובד חת עלמו וכשהוא הנסחר ואלו מקבלין
בכ"ם עול מלכות שמים וכמוסר מודעה שלא יעשה הכל
אלא למען שמו ולבעל כל מחשבה זרה ולחושלח עלמו

זה הכוונה ד' שהוא מהוה הכל והוא אחד הוא ג"כ
חלקינו ד' אחד שגם חללנו הוא אחד כנוונתינו וחלקינו
דרישא דקרא קאי ג"כ על חלקינו אחד בלי שום פנייה
זה גורם השראת השכינה וכשראה יעקב שנסחלק חשש
על עבודתם חס היא עבודה זרה והשיבו כשם ש'
בלבך אלא אחד שקודם מיתה בזודאי חין לחדם פנייה
כך חין בלבנו אלא אחד בלי שום פנייה וע"ז אמר יעקב
בשכמל"ו שעבודה זו בלי שום פנייה היא עומדת לעד
שאין אהבה חלוי בדבר וירחא ה' עהורה עומדת לעד:

פרק ראשון

הלכה א אין נחמץ ספרים (א) לא על עורות במחם סמית ולא על עורות
היה במחם ולא נחמץ בנורין ולא נחמץ בשען והלכה
(ב) למשה פטי שכתובין על עורות במחם פתוח ועל עורות זהו ספרה
ותשין [בגד] ותרין בשען (ג) הלכה למשה פטי שכתובין בקנה
התבין ברוי על חזק (ד) שיהו ספר לן לן וספרין (ה) ואין כתוב על
הפטי ברוי דלכתב שאלו אחר את רבי יושע ורבי (ו) כפי מה כתובין
על עורות נבלת ופרשת. אפר לו אשכול לך כשל למי הדבר דמה לבי בני
אדם שנתחייב היתה נבלת אדם רעו מן ואת רעו אשכולך איה
מח השכן זה שרעו מן. אפר לו א"כ יהא מותר באכילה. אפר לו רבי
דא אפר (ז) לא חזבל מל נבלת ותרין איהו וזני מה אעשה לך (בבא
שבת) על עורות נבלת ועל עורות פתוח ואין תששין שאלו עורות לבובין
[ח]: הלכה ג לוחץ עורות סכ סתם לפרסם לתפילין וסויות ואין תששין
שאלו עורות לבובין [ח]: הלכה ד (ה) כתובין על הקלף במקום כשר ועל
דגול במקום שער חיטו רשאי לשנות. הלכה למשה פטי שאם שינה בה
וכאז אין קרין בו: הלכה ה אין כתובין לא על דפתרא ולא על בני גיר
[ג] סתוק לא כשחור ולא כשיחור ולא בקפוט ולא בקפוטות ולא כפי פריא
ואין עתנין קפוטות כרוי: הלכה ו אין כתובין לא עברית ולא ארמית ולא
סדרת ולא יונית. כתב בכל לשון בכל כתבים לא יקרא בו עד שתראה סוכנה
ארמית: הלכה ז מעשה בח' וקטי שכתבו לחלמי הסך את התורה יונת
נטרת הר"א

היה הדם קשה לישואו כום שעשה העול שלא היה הדמה ויכול להיות
כל צדקה: והלכה ח (י) שוב קעשה כתמי הסך בשום ק"ב וקטי והושי
בשענים ושענים ברום ולא נלה לום על מה נכנס נכנס לכל אחר ויחזר
אפר לום כתבו לו תורת משה רבכם. עין הסך עשה קבל כל אחר ו
התבין עתון דעת אחר וכתבו לו [ח] תורה כפי עמנו: וי"ל דבר שיש
אלו ח אלהים ברוך בראשית (באשית) ויאמר אלהים אעשה אדם בצלמנו
(ע) ויבל כשש ושמרת בשבעי (פ) ובר תתקם כראו אדם הבל או
ואבלה שם (ע) [ח] ותשק בקדוה לואי (פ) כי באמנו הר"ב (ו) א
ובראות עקי אבט (ש) ויקר שיה את אשמו ואת בניו וירכיבם
טרשי אום (ש) ויכתיב בני ישראל אשר יכתיב באין בגדים ובאין ב
שלשי שנה ארבע סאות שנה (י) ולא ואוספי בני ישראל לא שלח
(י) לא חזק אפר כום נשאו (במח"ט) את שנתה דתלים (יקרא
י) אשר חק ה' אלוך אתם להאיר לכל העמים נתת כל תשמיש (ח)
(ה) אשר לא צוית לעבד (ז) : הלכה ט (ו) אין כתובין בוהב. סך
בתורה של אלכסנדרוס שהיו כל אוניותיה כתרבות בוהב ונא מעשה ל
כתבים ואשר נתנו: הלכה י כל התורה כולה עברית והיא אלא שיש [ח] דם
תרגום על עברית אל תרגום וסודרים על תרגום אלא שיש [ח] דם
נלמד (באשית) [ח] ויש אוספי לא דבר אלא על [ח] שנתה ואל נלמד
שהו לשנות על עברית תרגום. עברית שכתבו תרגום שכתבו עט
אל יקרא בו. ואיזה תרגום כגון יר שנתה ואל נלמד ותוריו. ואיזה שש
שעשה שירה שירה שעשה האנועי רצון שעשה כסדר סדר שעשה
הדת תרי"ב

פרשת
והיא
תעלה

שאלות תרד"ז ותשובות ח

בפני משא לא היו יכולין להסחלם ואפשר שמרע"ה מוכר ליהוד
סודר עון אחרן ואלעזר ובלאל לזרות האותיות ובוד לזרין ומרוב
קדושת הכתב לא נתן רשות למכור ככתב י"ב ספדי חרות שיכתוב
ככתב אשורי ונתנה להם ככתב עברי שבו משמשים בו כיום
ועבר והממשיכים אחריהם ובזמן שבה המלאך צימי דניאל לכחוב
כתב ככתב שהיה מכיר שהוא אשורי ודניאל שהיה מקובל כוד
זה הכתב הכיר בו מיד ולמחר כתבה הקרא למלאך ופצרה אהודעיניה
ואם זה הכתב לא היה ולא נכרס מנין ספק על גמלו לומר אחרון
ואיבו לאו נביא כוח שידע זה בנבואה וגם לא מליטו שנאמר לו
בחלוט כמו והחלוט כראשון שנאמר אחר הפילוס ואם הענין כן
גם בזה הדבר לא כוח שחוק מנייה קרא. וכן יש לדרוק מלשון
רש"י ז"ל ככתב צ"פ וז"ל לא היו יכולין לקרות כתב ככתב
המלאך צימי נבואה והיו עם יהודים סרבה ש"מ נשאה להם
אחרון כתב בלוחם היום ע"כ. משמע להם נשאה חבל לדניאל
לא נשאה. וא"כ כיון שמרוב קדושתו לא ניתן רשות למרע"ה
שיכתוב בו סחורה ויתן לשפטים הו"ך ניתן רשות לצורח שיכתוב
בו סחורה. וז"ל חזק שזמן הקב"ה מקפח שבר כל צדיק וכיון
שהיה עורא רבוי שהתן התורה על ידו הו"ך לבנות הכתב על
ידו. וכן כיון שכחו המלאך והיוד אחר דניאל כבר היו מכירין
מקלט האותיות. וזהו דבר עוד שלא נכח האחרון היה מנין על
המקדש אבל צדיק שני שכבר נגזר היה שיכתבו ס"ח ככתב האשורית
שהיה להם במקום הלוחות והאחרון להגין על המקדש ואין מקדש
מחכותו בלי כמות הקדש כחוקן ככתב האשורית. והוק בו
ז הוא סגרת ר' יוחי ונאמר דסיפרי ומ"ז ואי חומא מ"ע ור"ח.
וכא דכתוב ווי העשמים קובעא דמלחא הוא שך היו הו"ך על
שבלוחות אלא שישראל היו חוכבין דמחא בעלמא הוא לקינה
היתדות והלכות וזין והיוו דנימו להם להדיעות כתב
עברי שלא היה בו קדושה כלל שהרי לא נון השמים יתן. ולמה
נקרא שמה אשורית שעלה עמהם מאשור שכתבו המלאך ולא היו
יודעים אותו כלל חזן מדניאל כדכתיבנא. ור' סבר ככתב זה
יחנה סחורה וכו' ור' שמעון וברך הנאי ככרי לא ככתב כל
עיקר דלא נשאה מסס כל עיקר וכן כתב רש"י ז"ל ונשאה
סלקא כולה כוונין דכוסדרין כהגון ודו"ק:

שוב ראיתי נכסר עין יעקב בשם הריטב"א ז"ל קדוק למח
שכתבתי. אבל בירושלמי ראיתי כח' מנילה מאמר הפך
כל זה למ"ד ברעך יחנה סחורה ע"ן מעשה נכיס למ"ד אשורי
יחנה סחורה סמ"ך מעשה נכיס ופ"ג ד' או פליג התלמודא
ידון כמ"ס דאין איה לן מ"ס וכמ"ך שבלוחות כנס היו עומדין
כיון שלא מליטו הו"ך כהדיא כפי' דכרי ר' יגי לוח לן לפרושי
מילחא דר' יוכי מדעתין לפלוני עניה דר' לוי ובזוהר הריטב"א
ז"ל לא ראה הירושלמי או שמה גרסא אחרת היתה לו:
שוב ראיתי בירושלמי ס' מנלס נקראת האשורית יש לו כתב
ואין לו לשון עברי יש לו לשון ואין לו כתב כדור להם